

Читання

Розділ 1. Читаємо й розповідаємо про пригоди й захоплення

Сьогодні
17.09.2024

*Урок
№9*

Перевіряю свої досягнення. Підсумок за розділом «Читаємо й розповідаємо про пригоди й захоплення» Тетяна Стус (Щербаченко) «Як псує краватка, або всі поросята брудні»

Сьогодні

Дата: 17.09.2024

Клас: 4-Б

Урок: читання

Вчитель: Таран Н.В.

Тема. **Перевіряю свої досягнення. Підсумок за розділом «Читаємо й розповідаємо про пригоди й захоплення» .Тетяна Стус (Щербаченко) «Як псує краватка, або всі поросята брудні»**

Мета: вдосконалювати навички читання творів, вчити працювати з книжкою, знаходити в ній відповіді на запитання; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення; збагачувати словниковий запас; навчати помічати незвичайне у звичайному; уяву, фантазію учнів, розширювати світогляд учнів; виховувати доброзичливість, шанобливе ставлення до оточуючих, до природи; виховувати любов до рідного слова.

Сьогодні
17.09.2024

Емоційне налаштування.

Не урок, а справжнє свято,
бо полинем у світи.
Мандруватимем завзято,
юний друже, я і ти.
У поході будь уважним,
добре думай, не спіши!
Знай, що вчитись завжди важко,
легше буде у житті!

Сьогодні
17.09.2024

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування».

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

**Я бажаю успіхів на
уроці і собі, і всім
однокласникам.**

Сьогодні
17.09.2024

Перевірка домашнього завдання. Читання твору Тетяни Стус «Як псує краватка, або всі поросята брудні» в особах

Як пасує краватка, або Чому не всі поросята брудні

Літо вже добігало кінця.

На деревах та кущах дозрівало дедалі більше всілякої барвистої соковитої смакоти.

Діти дедалі частіше замислювалися про закінчення канікул.

Від землі пахло вже не росяною прохолодою, а солодкою сухістю.

Даринка стала майже дорослою порівняно з минулим літом. Вона вже роззнайомилася з усіма сусідськими дітьми й знала багато чудових закутків навколо обійстя бабусі та дідуса.

На луках за селом уже вдруге скошували траву.

На вихідні в селі буяли весілля.

На городах копали картоплю.

— А ти знаєш, Дар, як називається віросла після скошування трава? — запитав Микита.

Вони ховалися від Ясі й Таї за згірком¹ старого яру й знічев'я грали у незнайомі слова. Вигравав той, чиє слово не відгадували. Дара часто вигравала, але Микита був гідним конкурентом. Мало того, що він знав багато комп'ютерних слівцець, так тут ще й цей його сільський колорит... Та звідки міська дівчинка може знати, що скошена трава має якусь окрему назву?!

— Гаразд, Мик, цього разу виграв ти. То як же зветься та трава?

— Отава, — переможно вимовив Микита, смакуючи кожен звук.

— Цікаво. У Канаді є місто Оттава. Звідти часто приходять подарунки від моєї двоюрідної бабусі. Вона вже багато років там мешкає. Заміж вийшла...

— Та нічого дивного. Я чув, що в Канаді мешкає дуже багато українців. І місто це вони назвали своїм рідним словом, — Микита був старший за Дарцю на цілий рік, тому й знав більше.

— Ага! Ось і ви! Ми вас знайшли! — раптом почулося ззаду. Спершу Тая, а потім і Яся попадали поряд.

— А ви знаєте, де живе наша бабуся Галя? У...

Даринка не встигла договорити, як сестрички хором крикнули:

— ... у скошеній траві! — і зареготали.

— Ви нас підслуховували! — вигукнула ображена Дарця.

— Та ні, просто нам у школі розповідали про Оттаву, — сказала Тая.

— Щоправда, — додала Ясочка, — мене трохи непокоять ті дві літери «т» в назві...

Того дня аж до самого заходу сонця Даринка ходила, про щось зосереджено міркуючи. Їй не хотілося цього визнати, але... Вона була впевнена, що знає й уміє більше й краще за інших. А тут вони всі їй утерли носа. То ж як їх перемогти?!

Ховаючись від дідуса, Дарця затигла з собою в ліжко велетенську енциклопедію. Завбачливо прихопила ліхтарик. А потім терпляче чекала, доки бабуся засне, а дідусь, поринаючи в сон, замовить пульта телека вимкнутися за п'ятнадцять хвилин.

Сьогодні
17.09.2024

Перевірка домашнього завдання. Читання твору Тетяни Стус «Як псує краватку, або всі поросята брудні» в особах

Гортати під ковдрою велетенські сторінки було незручно. Та й очі злипалися. Як ніколи хотілося спати. Але жага перемоги підтримувала дівчинку.

І вона таки знайшла!..

Однак другого дня перемогти не вдалося. Микиту забрали допомагати копати картоплю. Сестрички поїхали з батьками до крамниць купували всякі шкільні речі.

Тимчасом від сусідів із самого ранку лунала музика. Там гуляли весілля. Бабуся й дідусь також мали піти привітати молодих.

Дарця ж вирішила не гаяти часу й виправити свою вчорашню помилку. Вирішила стати трохи «ближчою до народу». Тобто до всього того, що її оточувало в селі. Вона справді так мало брала участі в сільському житті!

У дівчинки миттєво народився чудовий план... догляду за сільськими свійськими тваринами. Тим паче, що в господарстві дідуся й бабусі саме з'явилася тваринка, невеличка і нешкідлива. Маленька. Рожева. З прозорими вушками. З тоненькими ніжками. Лагідна... Паця.

Йй (чи йому?) навіть імені не встигли дати, тож Дарця вирішила назвати поросятко нейтральним іменем Жека. Адже Жека — це Женя. А Женею може бути й хлопчик, і дівчинка, і взагалі.

Отже, на сьогодні плани були скромні. Не можна ж одразу навантажувати тваринку великою кількістю уваги! Дарця вирішила лагідно привчити Жеку до себе: скупати й трішки вигуляти. А вже завтра виховувати її по-справжньому.

Поросятко трішки було схоже на песика, тільки що голе, без хутра. Тож вирішила Дарця все правильно — і з купанням, і з прогулянкою. Слід було лише знайти, з чого зробити повідець, щоб воно не забігло кудись і не заблукало. І щоб усе виглядало поважно й інтелігентно.

От якраз пошук повідця і затягнувся. Зрештою Дарця нишком витягла із шафи барвисту дідусеву краватку. Дідусь давно вже не адягався офіційно, тож не зверне уваги.

Потім Дарця наготувала купіль. Налила в старі нічви¹ літньої води й набовтала там своєї запашної піни з пахощами полуниць. (Між нами кажучи, її непокоїв запах у хліві, де тримали Жеку. Тож пінка мала тому дражливому аромату завадити).

О, добре, що Дарця не влаштувала купелі в хаті! Адже купати Жеку було важче, ніж вона собі думала. У мильній піні поросятко постійно вислизало з рук, ковзало, переверталось. Навколо літали бризки й бульбашки. А ще гірше, що воно почало верещати, чим поставило під сумнів Даринчині плани хоч наприкінці літа гармонійно влитися в сільське життя.

Поросятко сопіло й рохкало, а здалеку вже чувся голос дідуся:

— Ти ж мос маленьке! Їсти просиш? Зачекай ще трішки!

Зрештою купання завершилося. Дара так-сяк витерла Жеку ряднячкою² й стала припасовувати йому на шию краватку. Тобто повідець. Поросятко було вже знесилене боротьбою в пахучій піні. Воно покійно стояло, ледь похитуючись на тоненьких ніжках.

І ось Дарця вже веде Жеку за двір, на зелену травичку.

Для надійності другий, вузький кінець краватки вона міцно зав'язала на своїй долоні. Цей імпровізований повідець дуже личив Жеці. Дарця навіть замилювалася наслідками своєї роботи. Аж раптом поросятко ніби прокинулося, брикнуло ратичками, переможно хрюкнуло й чимдуж побігло вулицею.

Повідок натягнувся, і Дарця ледве встигала за Жекою: дівчинка непокоїлася, аби Жеці не надавило. Зрештою дивна парочка добігла до жаданої мети. Цією метою, як виявилось, була невеличка калюжа, що лишилася після нещодавнього дощу. І то була не просто калюжа, а маленьке болітце з багнукою! Даринка власноруч, чи то пак — власноніж, перевіряла це минулого тижня, за що дідусь назвав її «брудною пацею».

— А що там того бруду? — спитала тоді його Дарця, дивлячись на шкарубкі сіро-бурі «панчішки», що вгризлися в шкіру ніг.

І ось тепер такі «панчішки» мали з'явитися у Жеки. Чи й цілий комбінезон, адже поросяче пузце діставало багна...

Дарця занепокоїлася. Поросятко затято стало посередині калюжі, як укопане. Дівчинка могла лише ходити навколо й умовляти:

— Жеко, ну, Жеко, вилазь із калюжі! Чуєш, я до тебе звертаюся! Я тобі цукерок винесу. Шоколадних. Тільки вилазь мерщій!

— Із ким ти там розмовляєш, Даринко? — почувся з-за дерев Микитин голос. — До тебе хтось приїхав і сів у калюжі? І ось уже перед очима Микити, що саме проїздив на велосипеді, постала драматична картина.

— Я хотіла свинку пасти, а воно... — мало не плакала Дарця.

Микита ж ледве стримував регіт, взявшись руками за живіт.

— Так свиней же не пасуть!.. Зараз щось придумаємо, чекай... — нарешті побачив він Дарчин розпач, відклав велик і став заковувати штани. — Зараз я його звідти витягну.

Щойно Микита став у багно й наблизився до Жеки, як звір із підстрибом чкурнув в інший бік. І так хутко, що Дарця не встигла зауважити: вже Микита замість Жеки розгублено стоїть посеред калюжі, весь у дрібних цятках багна та в «панчішках».

А Жека біг... прямісінько у відчинені ворота сусідів, прикрашені барвистими стрічками, повітряними кульками й квітами. Назустріч йому виходила тітка Свєта й дядько Вітя з весільним короваєм на вишитому рушничку, а позаду чулося безладне бібикання машини весільного кортежу, який віз молодих із церкви додому. Навколо, даючи дорогу прибулим, стояли святково вбрані односельці.

Дарця почувала себе в пастці. Це був шах і мат у її боротьбі за рівноправність міста й села. Порося, здається, також відчувало відповідальність миті. Воно різко загальмувало задніми ратичками, піднявши хмарку пилу посеред святкового натовпу.

Далі все відбувалося блискавично.

Шовкова краватка нарешті розплуталася на Дарчиній долоні. Поросятко ще не встигло як слід відчутися себе вільним, аж звук автомобільного клаксона неабияк схарапудив його. Жека злякано підстрибнув і якимось дивом ускочив прямо до рук тітки Світлани. У пару зі святковим короваєм у руках дядька Віті...

Батьки з короваєм та брудною свинкою в краватці...

Ошелешені гості, які потроху оговтувалися й починали реготати... Розгублені наречені, які не знали, що їм спершу слід приймати — хліб-сіль чи свинку...

Ось що побачили дідусь Вася, бабуся Ніна та Микита, які нарешті наздогнали Дарцю з Жекою.

Наречена суворо зиркнула на нареченого й загрозово прошипіла:

— То мені свекруха одразу свиню підклала?!

Дідусь суворо подивився на Дарцю і з докором пробубонів:

— Так ось куди поділася моя улюблена краватка, яку я хотів сьогодні вдягти на весілля?..

Бабуся весело глянула на Жеку, на всіх присутніх і урочисто мовила:

— Це, дорогі молодята, наш подарунок вам на весілля прийшов своїми ногами.

Так бабуся врятувала небезпечну ситуацію.

Подарунок, почувавши себе в безпеці на руках у дядька Віті, переможно роззирався навкруги.

Увечері дідусь ще трохи бурчав на Дарцю:

— Паця ти, паця, онучко... Оце ти таке сьогодні начудила...

На це Даринка, що вже трохи оговталася від пригоди, відповідала:

— Дідусю! Еге ж, я паця. Гаразд. Але ж принаймні чиста! Я не лізла сьогодні в bagno...

Наступного дня Дарця сама пішла до Микити, аби вибачитися за вчорашнє. А також загадати йому слівце зі сподіванням перемоги:

— ...місто й аеропорт у Франції, назване на честь видатного українця¹...

Микита сказав, що не знає. Та за мить мовив, усміхнувшись:

— А, знаєш, свинтуса твого молодята назвали Орликом. За те, що так гарно літав...

Дарця чомусь почервоніла.

- Про яку пору року розповідається в творі?
- Де відбуваються події?
- З ким дружила дівчинка в селі?
- У яку гру любили гратися діти?
- Що таке «отава»?
- У якій країні є місто Оттава?
- Що ви дізналися про Канаду?
- Чому була засмучена Даринка?
- Що взяла з собою в постіль Даринка?

Знаю...

- ❖ Які види творів у розділі?
- ❖ З якого вірша це речення **«Осінь
брами свої замикала вночі,
погубила у небі журавлині ключі»?**
Хто його автор/авторка?
- ❖ Якою буває інформація?

Сьогодні
17.09.2024

Перевіряю свої досягнення. Розумію, можу пояснити...

Розумію, можу пояснити...

- ❖ Чому книжки читають по-різному?
- ❖ Що означає слово література?
- ❖ Які твори в розділі гумористичні?
Для чого пишуть такі твори?

Вмію...

- ❖ Довести, що текст «Читач Максимко» є художнім.
- ❖ Знайти в тексті головну думку.
- ❖ Розповісти, які джерела інформації використано в цьому розділі.

Сьогодні
17.09.2024

Перевіряю свої досягнення. Виявляю ставлення, почуття...

Виявляю ставлення, почуття ...

- ❖ Який із прочитаних творів тобі сподобався найбільше?
- ❖ Уяви, що тобі запропонували прочитати друзям свою улюблену книжку. Яку б ти обрав/обрала?
- ❖ Які захоплення ти б хотів/хотіла наслідувати? Про які пригоди прочитати? А про які розповісти або написати замітку?

1. Що замикала осінь у вірші Ліни Костенко?

- хату;
- брами;
- чемодан;
- двері.

2. Які ключі загубила Осінь у вірші Ліни Костенко?

- ключі від класу;
- ключі від дому;
- журавлині ключі;
- золоті ключі.

3. Які книжки не треба читати від початку до кінця?

- словники;
- довідники;
- енциклопедії;
- підручники.

4. Вкажи, з якого твору ці слова: «...вирішив, що повинен допомогти усім перехожим, які здавалися йому такими нещасними. Він знав тільки один спосіб...»?

- Як читають книжки
- Читач Максимко
- Диктант
- Розум, знання і сила

5. Яка головна думка оповідання Марії Манеру «Читаць Максимко»?

- Треба більше дивитися телевізор.
- Треба полюбити читати, щоб стати щасливим, як хлопчик.
- Треба більше працювати за комп'ютером.
- Треба полюбити грати на телефоні.

6. На яку квітку був схожий бант у вірші «Диктант»?

- на фіалку;
- на троянду;
- на ромашку;
- на гвоздику.

7. Який твір у цьому розділі ти вважаєш гумористичним?

- Як читають книжки
- Диктант
- Читач Максимко
- Розум, знання і сила

8. Хто написав оповідання «Як читають книжки»?

- Олександра Савченко;
- Ліна Костенко;
- Марія Манеру;
- Леся Українка.

9. Які джерела інформації ти знаєш?

- сім'я, однолітки;
- телебачення, інтернет;
- книги, журнали;
- звуки, малюнки.

10. Які види інформації ти знаєш?

- текстова, числова;
- графічна, звукова;
- мультимедійна;
- сімейна, шкільна.

11. Згадай мультфільм Катерини Гончар «Чарівник книг». Що запропонував зробити письменник Левку?

- написати музику;
- написати вірш;
- написати книгу;
- написати записку.

Сьогодні
17.09.2024

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

12. Якими словами закінчується строфа вірша «Розум, знання і сила»: Хто має розум та багато знає, - той буде завше...

- сильним і багатим;
- сильним і міцним;
- розумним і багатим;
- міцним і багатим.

Сьогодні
17.09.2024

Робота в парах. **Роздивися** «Дороговказ вдумливого читання» **на початку розділу.**

Роздивися «Дороговказ вдумливого читання» **на початку розділу.** Що б ти хотів/хотіла до нього додати або змінити? Склади свій дороговказ. Обговори його з рідними і друзями.

Сьогодні
17.09.2024

Рефлексія «Загадкові листи»

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

На уроці
я
запам'ятав/
запам'ятала
...

Найкраще
мені
вдалося...

Найбільше
мені
сподобалося
...

Урок
завершую з
настроєм...

Труднощі
виникали...

Обери лист, який ти хочеш відкрити
(щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Сьогодні
17.09.2024

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с.11.

Ще раз роздивися **«Дороговказ
вдумливого читання»** на
початку розділу. Що б ти
хотів/хотіла до нього додати
або змінити? Склади свій
дороговказ. Обговори його з
рідними і друзями.

**Фотозвіт виконаної роботи
надсилай на освітню
платформу Human.**

Бажаю успіхів у навчанні!

Сьогодні
17.09.2024

Рефлексія. Оберіть відповідну цеглинку лего.

*На уроці мені
дуже сподобалось.*

*На уроці мені
сподобалось.*

*На уроці мені
не сподобалось.*